

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації Кіцелюк Уляни Михайлівни на тему «Оцінювання нестабільності соціально-економічного розвитку регіонів», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка»

1. Актуальність теми дослідження і отриманих результатів.

Дослідження теорій економічного розвитку завжди перебувало у центрі уваги економічної науки та багатьох науковців, що зумовлювало виникнення основних моделей внаслідок узагальнень, які формуються під впливом різноманітних процесів у світовій господарській еволюції загалом та на регіональному рівні зокрема. Базові принципи, структура та механізми економічного розвитку формуються за умови відмежування від конкретних прикладів економічного розвитку певних країн, статистичних матеріалів, які характеризують тенденції економічного зростання тих чи інших регіонів тощо.

Сучасні умови розвитку країни призводять до посилення диференціації регіонів, що відповідно негативно позначається як на ефективності функціонування регіональної економіки, так і на соціально-економічному становищі населення. Посилення регіональної диференціації стало просторовим відображенням зростаючої економічної і соціальної диференціації. Новітня парадигма місцевого економічного розвитку в умовах децентралізації влади зумовила потребу у розв'язанні наукової проблематики сутності регіональної диференціації та становлення самодостатніх територіальних громад і формуванні стратегій їх економічного саморозвитку. Останнє, в свою чергу, виявило необхідність обґрунтування сформованих незалежних економічних систем на рівні територіальних громад, що використовують свої ресурси трудового, матеріального, соціального, організаційного характеру. Це обумовлює високу актуальність теми дисертаційної роботи У.М. Кіцелюк.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Проведене аспіранткою дослідження узгоджується з науковою тематикою економічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника «Моделювання процесів управління в соціально-економічних системах» (номер державної реєстрації 0113U005083) - авторкою запропоновано методологію оцінювання просторових аспектів соціально-економічного зростання регіонів; «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875) - авторкою розроблено моделі територіального оптимуму економічного зростання регіонів, здійснено аналіз впливу територіального капіталу на моделі економічного розвитку регіонів.

3. Наукова новизна отриманих результатів.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у формуванні теоретико-методологічного підґрунтя та практичного інструментарію оцінювання та прогнозування нестабільності соціально-економічного розвитку регіонів.

Основні положення, які визначають наукову новизну дисертації, такі:

удосконалено:

- теоретичні основи дослідження сутності дефініцій, що відповідають об'єкту дослідження. Це дозволило встановити необхідність взаємврахування обумовленості даних понять в контексті еволюційної економічної теорії із домінантною характеристикою саме кількісних та якісних змін соціально-економічної системи;

- внесок територіальних факторів в процеси економічного зростання в контексті концепції територіальної згуртованості;

- модель територіального оптимуму, яка забезпечує функціонування територіальної згуртованості, надаючи їй утилітарного характеру;

- методику оцінки впливу територіального капіталу на соціально-економічний розвиток регіонів як поєднання аналізу матеріальних і нематеріальних факторів.

дістали подальшого розвитку:

- інструментарій оцінки впливу територіального капіталу, який формує унікальність кожного регіону з точки зору просторової структури та потенціалу соціально-економічних факторів, що стимулюють його розвиток : людського капіталу та інфраструктури освіти населення;

- напрями державного регулювання, спрямованого на досягнення очікуваної територіальної корисності та підвищення соціально-економічного рівня розвитку регіонів.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Використання результатів роботи.

Беззаперечну теоретичну цінність становлять наступні результати, наведені в дисертації:

- запропонована концепція територіальної згуртованості, яка враховує внесок територіальних факторів в процеси економічного зростання, включає конкретні просторові цілі в політику розвитку і підвищує ефективність політики зростання та розвитку з урахуванням територіальної перспективи;

- запропонована модель територіального оптимуму, яка характеризує територіальну корисність в ортодоксальному напрямку економічних наук та забезпечує функціонування територіальної згуртованості, надаючи їй утилітарного характеру, від так територіальний мінімум досягається шляхом максимізації продукту всіх функціональних зон регіону на очікуваному рівні територіальної корисності;

- розроблений методичний підхід щодо оцінки впливу територіального капіталу на соціально-економічний розвиток регіонів як поєднання аналізу матеріальних і нематеріальних факторів, взаємозалежностей, пов'язаних з комерціалізацією та факторів децентралізації.

Практичне значення результатів дисертації полягає в тому, що положення і практичні рекомендації, сформульовані в дисертації, можуть бути використані при формуванні стратегій регіонального розвитку. Окремі положення дисертаційного дослідження можуть бути використані регіональними органами управління при розробці програм та стратегій соціально-економічного розвитку на перспективу.

Значимість результатів дослідження підтверджена довідками про їх практичну цінність. Зокрема, результати наукових досліджень автора знайшли своє відображення при розробці проектів Програми соціально-економічного і культурного розвитку області, зокрема, пропозиції щодо оцінки впливу територіального капіталу на соціально-економічний розвиток регіонів (довідка № 1118/0/2-20/01-116 від 17.09.2020 р.) Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

Науково-практичні результати дисертаційного дослідження використовуються у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» при викладанні дисциплін «Адаптивні моделі економіки», «Моделювання економіки», «Прогнозування соціально-економічних процесів» (довідка № 030210/29 від 21.09.2020 р.).

5. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі обліку і аудиту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», науковий керівник – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Баланюк І.Ф.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Кіцелюк У.М. є результатом самостійних досліджень здобувачки і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Внесок авторки в роботи, виконані у співавторстві, відображено в переліку опублікованих праць за темою дисертації.

6. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 9 наукових праць, у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях України; 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного

співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу; 2 тези доповідей в збірниках матеріалів конференцій.

Публікації у фахових виданнях:

1. Кіцелюк У.М. Моделі впливу інноваційного середовища на диференціацію рівня економічного розвитку. *Моделювання регіональної економіки*. 2016. № 1.27. С. 3-14.

2. Кіцелюк У.М. Дослідження еволюційного підходу в процесі безперервної трансформації економічного зростання. *Моделювання регіональної економіки*. 2016. № 2.28. С. 3-13.

3. Кіцелюк У.М. Конструкт диференціації та економічного розвитку регіонів. *Моделювання регіональної економіки*. 2017. № 1.29. С. 512-524.

4. Кіцелюк У.М. Теоретичні моделі регіональної нестабільності: порівняльний аналіз. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. №6(1). С. 37-42. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(1)-37-42

5. Кіцелюк У.М. Територіалізація політики розвитку регіонів та їх диференціація в умовах нестабільності. *Моделювання регіональної економіки*. 2019. № 1.33. С. 60-77.

6. Романчукевич М.Й., Кіцелюк У.М. Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів в умовах нестабільності. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. – С. 136-144. *Особистий внесок автора: проведено аналіз запропонованих груп показників в регіональному розрізі задля обґрунтування можливості реалізації національної стратегії регіонального розвитку в умовах нестабільного середовища*. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-136-144>

Публікації у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР/ЄС:

7. Kitseliuk U. Analysis of the relationships between regional economic systems and national economy. *Scientific heritage*. 2020. №47(47). P. 62-68. <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25008.pdf>

Тези доповідей в збірниках матеріалів конференцій:

8. Кіцелюк У.М. Вплив механізмів інноваційної моделі на соціально-економічний розвиток регіонів. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тридцять треті економіко-правові дискусії». 27 грудня 2018 року. Львів, 2018. С. 81-83. <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2770/>

9. Кіцелюк У.М. Посилення диференціації соціально-економічного розвитку регіонів. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку». Дніпро, 2020. С. 100-101.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Кіцелюк Уляни Михайлівни на тему «Оцінювання нестабільності соціально-економічного розвитку регіонів» є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему і має вагомe теоретичне і практичне значення. Дослідження виконане здобувачкою особисто, отримані результати свідчать про достатній рівень наукової підготовки авторки. Кіцелюк У.М. зроблено значний науковий внесок у вирішення питань, які мають важливе значення для економічної науки і практики. Дослідження містить обґрунтовані і достовірні висновки та пропозиції. За змістом та оформленням робота відповідає встановленим вимогам.

Представлена дисертаційна робота Кіцелюк У.М. відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167.

Дисертаційна робота Кіцелюк Уляни Михайлівни на тему «Оцінювання нестабільності соціально-економічного розвитку регіонів» рекомендується до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензенти:

Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економічної кібернетики
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Л.І. Дмитришин

Доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Г.В. Лещук

